

Съвет на
Европейския съюз

Брюксел, 29 ноември 2021 г.
(OR. en)

14212/21

LIMITE

COPEN 409
JAI 1280
CYBER 305
JAIEX 127
ENFOPOL 461
TELECOM 427
DATAPROTECT 265
EJUSTICE 101
MI 875
CODEC 1520

БЕЛЕЖКА

От:	Председателството
До:	Комитета на постоянните представители/Съвета
Относно:	Регламент относно европейските заповеди за предоставяне и за запазване на електронни доказателства – Доклад за напредъка

Приложено се изпраща на делегациите доклад за напредъка в преговорите по предложението за регламент относно европейските заповеди за предоставяне и за запазване на електронни доказателства.

Въведение

Въз основа на постиженията на португалското председателство словенското председателство положи значителни усилия за постигане на напредък по това досие от началото на мандата си. Предвид нарастващото значение на киберпространството създаването на ефективен и надежден механизъм, който предвижда ясни структури и гаранции за получаване на електронни доказателства, е от голямо значение за всички заинтересовани страни, включително правоприлагащите органи, съдебните органи, доставчиците на услуги и лицата, засегнати от предаване на такива доказателства. Той е от съществено значение и за ефективното сътрудничество с трети държави партньори на Съюза.

В този смисъл на 9 юли се проведе четвърта политическа тристранна среща по това досие. Законодателите взеха под внимание постигнатия напредък и обсъдиха някои от основните нерешени въпроси по същество, без да постигнат съгласие. Те се съгласиха да съсредоточат обсъжданията си върху режима на нотификации, предвиден в проекта за регламент, поради ключовата му роля за гарантиране както на ефективността на самия инструмент, така и на защитата на основните права. Законодателите се съгласиха също така, че компромис по подходящ режим на нотификации може да бъде постигнат само като част от по-широк пакет, включващ други важни въпроси, свързани с режима на нотификации, като например правилата относно прилагането на основанията за отказ за изпълнение на заповед за предоставяне и последиците от това, както и правилата относно информацията за потребителите и средствата за правна защита, с които разполага лицето, чиито данни се търсят чрез заповед за предоставяне.

Рамка на преговорите с Европейския парламент

Предвид изразеното съгласие, че е необходимо да се постигне компромис по пакет от въпроси, свързани с режима на нотификации, и предвид факта, че законодателите имаха значително различаващи се позиции по съответните въпроси, през целия си мандат председателството се съсредоточи, въз основа на приноса на държавите членки, върху технически обсъждания с преговарящия екип от Парламента. Работна група „Съдебно сътрудничество по наказателноправни въпроси“ (работна група COPEN) получаваше редовно информация за актуалното състояние и за обсъжданите въпроси с Парламента. Обсъжданията в работна група COPEN направиха възможно постигането на консенсус в рамките на Съвета относно възможностите за преговори и „червените линии“ в рамките на по-широкия пакет относно режима на нотификации. По този начин непрекъснатите усилия на председателството значително укрепиха преговорната позиция на Съвета.

Обсъжданията с Парламента се проведоха в много добра атмосфера на взаимно уважение и доверие и позволиха на преговарящите екипи да постигнат значителен напредък по отношение на взаимното разбиране на всяка от позициите и определянето на основните структури на евентуален компромисен пакет. Въпреки това не беше възможно да се постигне съгласие по основните аспекти на предвидения компромисен пакет.

По същество

Основното предизвикателство в преговорите е свързано с необходимостта да се намери баланс между осигуряването на ефективен механизъм за получаване на електронни доказателства по наказателноправни въпроси, от една страна, и защитата на основните права на лицата, чиито данни се искат, от друга страна, при пълно зачитане на принципа на взаимно доверие. И двата законодателя са съгласни по принцип с тази необходимост. При извършването на такова претегляне дебатът относно подходящия режим на нотификации за различните категории данни и тясно свързания с него въпрос за основанията за отказ беше от съществено значение.

Основната разлика между законодателите по отношение на задълженията за нотифициране се отнася до съответната роля на държавите, участващи в процедурите по заповедите за запазване или за предоставяне. Съветът основава позицията си на принципа на взаимно доверие и на правилата, които се прилагат в киберпространството, и счита, че издаващата държава следва да носи основната отговорност за осигуряването на справедлив процес и за защитата на основните права на лицата, чиито данни са поискани със заповед. Общият подход включва подробни правила в този смисъл. Парламентът обаче желае да предостави на държавата по принудително изпълнение или на изпълняващата държава значителни правомощия за надзор на всички заповеди, насочени към доставчик на услуги, който се намира или чийто законен представител се намира на нейна територия.

За по-голямата част от държавите членки такава система е неприемлива. Първо, едно глобално задължение за нотифициране би създало неуправляема административна тежест за държавата по принудително изпълнение или изпълняващата държава, тъй като на практика тази държава вероятно ще трябва да оценява всяка заповед, адресирана до доставчик на услуги или до негов законен представител, намиращ се на нейна територия. Второ, подобна система не би отчела характеристиките на цифровата комуникация и киберпространството, които са много различни от средата, заобикаляща традиционните инструменти за правна взаимопомощ. Трето, предложените от Парламента правила биха могли да означават, че регламентът в някои случаи би бил по-малко ефективен от съществуващите инструменти и мерки, като например сега действащите системи за доброволно сътрудничество с доставчици на услуги от трети държави. В такъв случай добавената стойност на регламента би била изключително ограничена.

Въпреки това Съветът прие исканията на Парламента и предложи да направи определени отстъпки, което по същество би означавало, че държавата по принудително изпълнение или изпълняващата държава ще има повече възможности да защитава – в допълнение към защитата, която вече е осигурена в издаващата държава, основните права на засегнатите лица при определени обстоятелства. Парламентът обаче счете тези отстъпки за недостатъчни. Други нерешени въпроси, включени в предварителния компромисен пакет, за които председателството е уверено, че в крайна сметка могат да бъдат намерени решения като част от общ компромис, включват:

- списъка на основанията за отказ, към които Парламентът желае да добави елементи към предложените от Съвета;
- същността на правото на средства за правна защита в държавата по принудително изпълнение или изпълняващата държава;
- същността на правото на лицето да бъде информирано, че е издадена заповед, изискваща неговите данни, и получените данни, по-специално относно това на кой етап от производството би възникнало такова право.

Заклучение

Председателството отбелязва, че Съветът е предложил на Парламента да направи съществени отстъпки с оглед на постигането на споразумение, като същевременно настоява за някои основни характеристики на общия подход, по-специално т.нар. критерий за пребиваване, който ще гарантира, че в случаите, когато лицето, чиито данни се искат, пребивава на територията на издаващата държава, не е необходимо нотифициране на държавата по принудително изпълнение или на изпълняваща държава. Досега тези отстъпки не са сметени за достатъчни от Парламента.

Независимо от отстъпките, предложени от Парламента, председателството счита, че и двете страни трябва да положат допълнителни усилия, за да постигнат компромис по това много важно досие. Компромисът обаче не трябва да бъде за сметка на постигането на небалансиран и неефективен инструмент, което значително би ограничило практическото прилагане на принципа на взаимно доверие между държавите членки в тази област. Оценката на председателството е, че това би било така, ако някои от предложенията на Парламента бъдат включени в окончателния текст на регламента.

От съществено значение е регламентът да бъде приет и приложен в обозримо бъдеще. Председателството е убедено, че това все още е възможно, ако законодателите продължат усилията си за намиране на ефективни решения на всички нерешени въпроси в дух на сътрудничество, който беше изграден по време на преговорите до момента.
